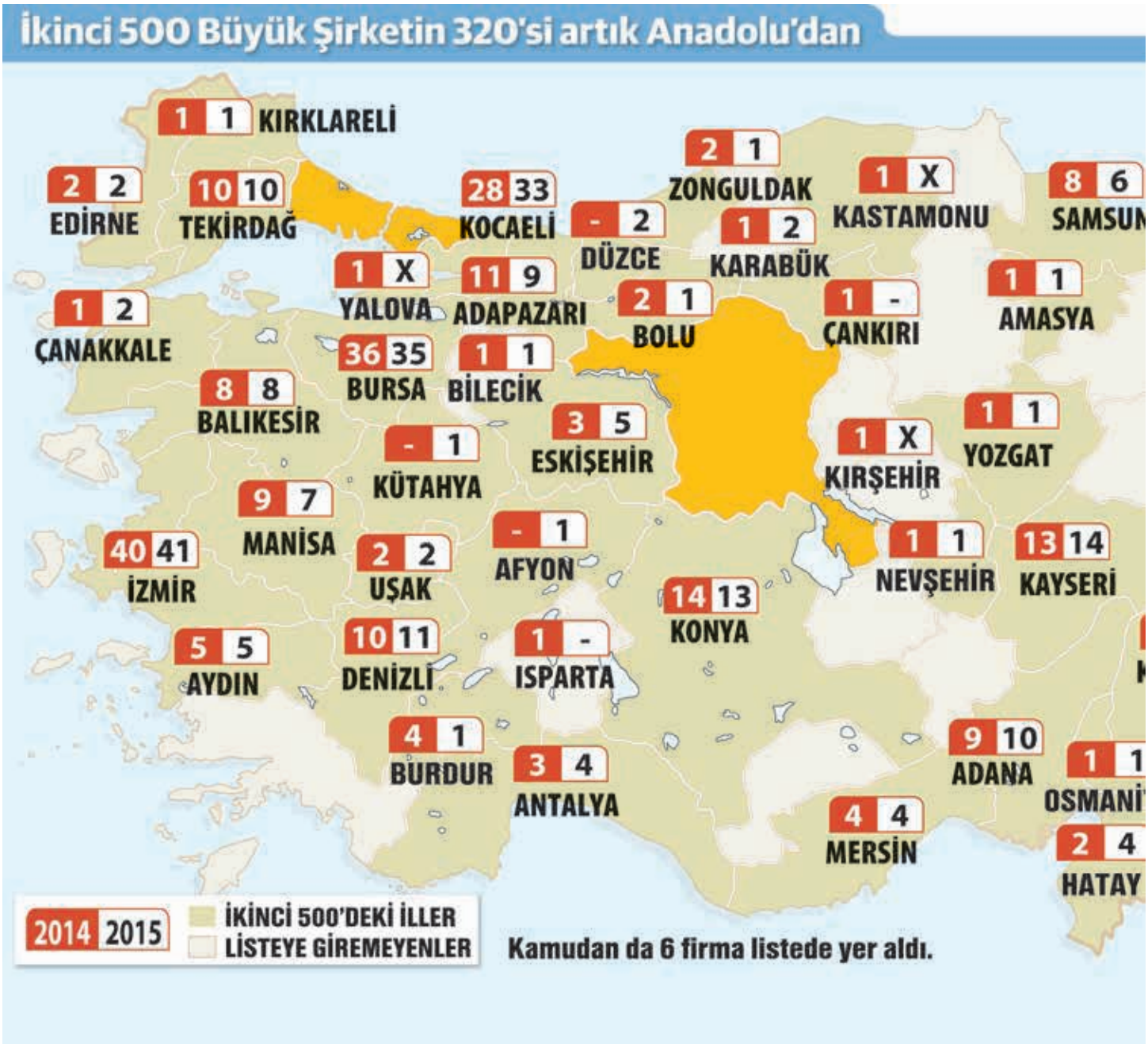
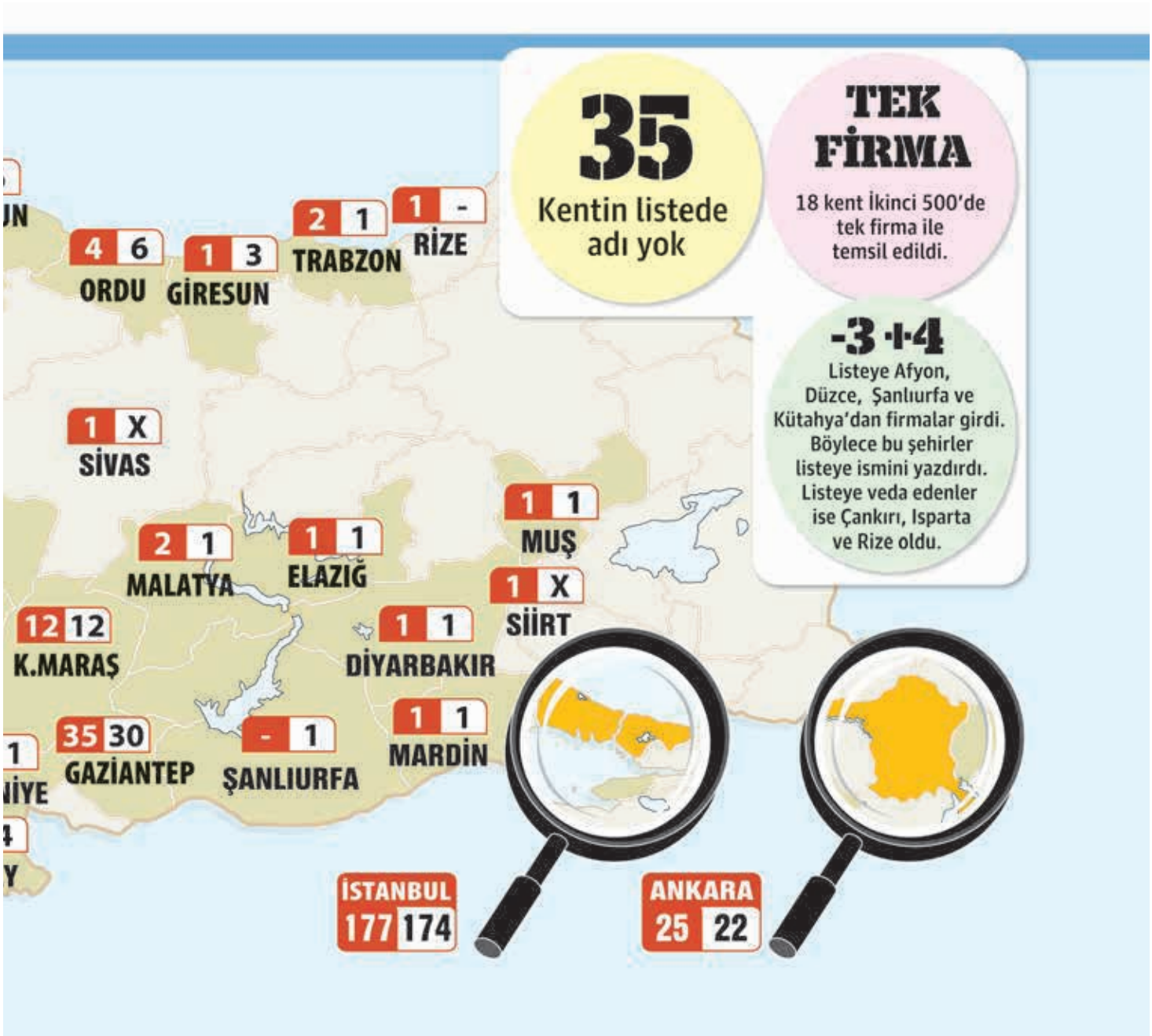

İKİNCİ 500'DE ANADOLU'NUN YILDIZI PARLADI

İstanbul Sanayi Odası'nın 'Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2015' listesinde Anadolu kentlerinden 320 firma yer aldı. Bir önceki yıl bu rakam 317 idi. Anadolu şirketleri listede isimlerini daha üst sıralara yazdırdılar.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından her yıl açıklanan "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" listesi açıklandı. Listede Anadolu kentleri ağırlıklarını artırdı. İlk 500'ün ardından açıklanan "İkinci 500"de uzun yıllardan beri İstanbul Anadolu kentlerine göre gerideydi. Ancak son açıklanan rakamlarla birlikte bu fark açık ara oldu. 2007 yılı değerlendirmesine göre listenin neredeyse yarısı İstanbul firmalarından oluşuyordu. 500 firmanın 221'i İstanbul firmalarındandı. 2009 yılı haricinde listede İstanbul sürekli kan kaybetti. 2015 verilerine göre ise 2007'ye göre 47 firma azaltan İstanbul'un listedeki firmaları 174'e düştü. Bir önceki dönem ise aynı rakam 177 idi.

35 kent listeye giremedi

Türkiye'nin 35 kenti listeye adını yazdıramadı. 18 kentten ise sadece birer firma İkinci 500 Büyük arasında yer alabildi. Bu kentlerin toplamı 53. Bu veriler Türkiye ekonomisine 81 kentin sadece 3'te birinin etkin şekilde katıldığını gözler önüne sürüyor. Ayrıca bu yıl listede bir önceki dönem olduğu gibi 6 kamu kuruluşu yer aldı.

İSO İkinci 500 listesinde firmalar sadece bu listeye ilk kez girenler ve listede olanlardan oluşmuyor. Geçen dönem gösterdikleri performansı düşen firmalarda İlk 500 listesinden İkinci 500'e geriliyorlar.

Bu yıl İkinci 500 Listesi'nde sürprizler

RAKAMLARLA İSO İKİNCİ 500

75.6 MİLYAR TL
ÜRETİMDEN NET SATIŞ

İKİNCİ 500 LİSTESİNDEKİ İLK 40 ŞİRKET

2015	2014	Kuruluş	Üretimden Satışlar (TL)
1	42	Emas Makina	223.717.900
2	120	Or-Pa Pazarlama ve Tekstil	223.667.994
3	+	Güçlü Fındık Gıda	223.170.845
4	-	Enka Süt ve Gıda Mamülleri	222.183.704
5	22	Çetinkaya Mensucat	221.942.187
6	20	Eruslu Tekstil	221.616.760
7	-	Çağ Çelik Demir	221.133.979
8	-	Femaş Metal	221.035.410
9	61	Ekiciler Süt	220.244.962
10	28	Sıddık Kardeşler Haddecilik	219.909.606
11	57	TYH Uluslararası Tekstil	219.284.434
12	111	Ankara Un	219.241.211
13	52	Altaş Yağ Su ve Tarım Ürünleri	218.811.343
14	16	Bekaert Kartepe Çelik Kord	217.985.324
15	49	Vezirköprü Orman Ürünleri	216.631.611
16	18	Santa Farma İlaç	216.346.971
17	45	Mar Tüketim Maddeleri	216.158.846
18	-	Buga Otis Asansör	216.133.360
19	79	Ve-Ge Hassas Kağıt	216.090.161
20	66	Continental Confectionery	215.558.378
21	-	Ünye Çimento	215.352.422
22	127	Mes Yağ	215.156.521
23	23	Yurtbay Seramik	215.089.536
24	112	ABC Deterjan	214.886.663
25	55	Demirer Kablo Tesisleri	213.434.560
26	89	Üniteks Tekstil.	213.400.941
27	-	Eksun Gıda	212.404.963
28	68	Ermaksan Makina	211.565.278
29	116	Akpa Alüminyum	211.495.324
30	44	İshakoğlu Gıda	211.451.225
31	71	Sardunya Gıda	211.389.406
32	+	Dardanel Önentaş Gıda	210.810.364
33	83	Kıvanç Tekstil	210.757.586
34	-	Bekaert İzmit Çelik Kord	210.371.499
35	11	Bursa Çimento	208.763.971
36	14	Durum Gıda	208.546.870
37	63	ASAŞ Ambalaj Baskı	208.425.588
38	-	Demir Export	207.305.660
39	-	-	-
40	115	Kalibre Boru	206.829.586

+ İSO'nun açıkladığı 1000 şirket arasına ilk kez girenler - İsmi açıklanmayan ya da İSO İlk 500'den İkinci 500'e düşenler

180
AR-GE HARCAMASI YAPAN ŞİRKET SAYISI

398
KÂR EDEN KURULUŞ SAYISI

%51
FİNANS GİDERLERİNE AYRILAN PAY

%6.6
YÜKSEK TEKNOLOJİNİN PAYI

oldu. Listeye ilk kez giriş yapan firmaların çoğu Anadolu kentlerinden çıktı. Ayrıca Liste lideri Manisa'da üretim yapan Emas Makine oldu. Listenin ikinci sırasında İstanbul'dan Or-Pa Pazarlama yer alırken, üçüncü Düzce'den Güçlü Fındık. Böylece Güçlü Fındık listeye ilk defa ilk üç içerisinde giriş yapan firma oldu.

Bu yıl listede şehirler geçen yıllara göre hareketliydi.

Şirketlerin başarısı

2014 dönemine göre açıklanan listeden bir kent çıkarken iki kent 'merhaba' demişti. Bu yıl ise 3 şehir listeden ismini sildirdi, 4 kent ismini yazdırdı. Buna göre listeye Afyon, Düzce, Kütahya ve Şanlıurfa'dan firmalar girdi. Düzce ise diğer kentlerden daha özel bir şekilde listede yer aldı. Afyon, Kütahya ve Şanlıurfa'dan birer firma ile listeye giriş yaparken, Düzce'nin

398 şirketten kâr 102 kuruluştan zarar

İSO İkinci 500'ün FAVÖK verileri karlı şirket sayısında iyileşmeye işaret etti. Faiz, amortisman ve vergi öncesi kara göre 2014 yılında 480 olan karlı şirket sayısının 2015 yılında 483 şirkete çıktığı görüldü. Dönem kar ve zarar toplamı açısından ise 398 şirket kar ederken, 102 kuruluş da zarar ettiğini açıkladı. Geçen yıl açıklanan listede ise 426 şirket kar yazarken, 74 şirket zararda gözüküyordu. Öte yandan şirketlerin ücretleri yüzde 11,8 oranında artarken, istihdam da 2015'te 218 bin 601 olarak gerçekleşti.

Borç/özkaynak oranı (%)

İkinci 500'ün performansı

(Bir önceki yıla göre değişim; %)

	2014	2015
Üretimden satışlar (net)	12.9	5.3
Dönem kar/zarar top.	106.2	107.1
İhracat	-5.4	-17.0
Özkaynak	17.4	17.4
Aktif toplamı	14.5	13.5
Toplam borçlar	12.7	11.0
-Kısa vadeli	13.4	11.0
-Uzun vadeli	11.5	11.1
Ödenen faizler	14.2	14.1
Brüt katma değer (Ür.Fiy.)	16.2	15.3

Katma değerde yüksek teknolojinin payı %6.6

Ar- Ge harcamaları % 26.9 arttı

Araştırma, İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun Ar- Ge harcamalarının 283,6 milyon TL olduğunu ortaya koydu. Bu rakam 2014 yılındaki anket verileri ile ölçülen 223,4 milyon TL tutarındaki Ar- Ge harcamalarına göre yüzde 26,9 oranında bir artışı ifade ediyor. 2015 yılında anket verileri ile toplanan Ar- Ge harcamalarının üretimden satışlara oranı da 2014 yılında yüzde 0,31 iken 2015 yılında da yüzde 0,37 oldu.

86 yeni şirket listeye girdi

İSO'nun araştırmasına göre geçen yıl listede yer almayan 86 firma bu yıl listede yer aldı. Bu firmaların 66'sı İSO'nun açıkladığı 1000 şirket arasında ilk kez kendine yer buldu. 20 firma ise ya ismini geçen yıl açıklamayıp bu yıl açıkladı ya da geçen yıl İSO'nun açıkladığı En Büyük İlk 500 sanayi kuruluşu içinden ikinci 500'e geriledi. Öte yandan geçen yıl ismini açıklamak istemeyen şirket sayısı 41 iken bu yıl bu sayı 33'e geriledi. İlk 40 şirket içinde sadece 1'inin adı açıklanmazken, en çok kar eden 10 şirketten 6'sının en çok ihracat yapan 10 şirketten de sadece 2'sinin adı açıklanmadı.

iki firması listede yer aldı. Bu iki firmadan Güçlü Fındık listeye ilk defa 3'üncü sıradan giriş yapmış oldu. Listeden adını sildiren kentler ise Çankırı, Isparta ve Rize…

KOBİ'lerin kârı finansmana gitti

Bu arada listeye göre, 2015 yılında İSO İkinci 500'ü oluşturan sanayi şirketlerinin 2014 yılında 71,8 milyar lira olan üretimden net satışları 2015 yılında yüzde 5,3 oranında artarak 75,6 milyar TL olarak gerçekleşti. Bu veriler, enflasyon ve GSYH deflatörü ile karşılaştırıldığında, 2015 yılında sanayi büyümesinin sınırlı kaldığını ortaya koydu.

İSO İkinci 500'de FAVÖK mutlak büyüklüğü, 2015'te 10,4 milyar TL olarak hesaplandı. 2014 yılında bu büyüklük 8,9 milyar TL idi. Böylece İSO İkinci 500, bir önceki yıla göre FAVÖK büyüklüğünü yüzde 16,5

Bahçıvan: KOBİ'lerimiz uygun finansman bulmakta zorlanıyor

Araştırma sonuçlarıyla ilgili açıklama yapan İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçıvan, 2015 yılı verilerine dayanılarak gerçekleştirilen araştırmanın, KOBİ niteliğindeki sanayi kuruluşlarının üretim ve finansal yapılarıyla ilgili önemli ipuçları verdiğini belirtti. İSO 500'e göre nispeten daha KOBİ ölçekli olan şirketleri kapsayan İkinci 500'deki yüksek teknoloji yoğunluklu sektörlerin brüt katma değer içindeki payının artmasının sevindirici olduğunu kaydeden Bahçıvan, 2014 yılında yüzde 4,3 olan yüksek teknoloji yoğunluklu sanayiler payının yüzde 6,6'ya çıkmış olmasının gelecek adına iyimser olmayı sağladığını ifade etti. Bu çerçevede şirketlerin Ar-Ge'ye verdikleri önemin artmakta olduğu sonucunun da vurgulanması gerektiğini bildiren Bahçıvan, şöyle devam etti: "Hem Ar-Ge yapan şirket sayısında ve hem de yapılan harcamalardaki istikrarlı artış, önümüzdeki yıllarda şirketlerimizdeki teknoloji yoğunluğunun artacağını göstermektedir.

"Ciddi başarı yakalandı"

Özellikle uluslararası karşılaştırmalarda önemli bir gösterge olarak kabul edilen EBITDA (FAVÖK) verilerine baktığımızda, sanayicilerin son iki yılda bu konuya ağırlık verdiğini ve ciddi bir başarı elde ettiklerine tanıklık ediyoruz. İSO İkinci 500 verilerinin umut veren bir başka verisi de şirketlerin net satışlara oranla faaliyet karlarının yüzde 8,5 ile son yılların en yüksek düzeyine ulaşmış olmasıdır. Sanayici 2014 yılında 6,2 milyar TL olan faaliyet karını yüzde 19,9'luk bir artışla 7,4 milyar TL'ye çıkarmayı başarmıştır. Fakat sanayicilerin esas faaliyetlerinden kazandıkları bu karın yüzde 51,1'ini finansman gideri olarak kullanmak zorunda kalıyor olması, üzerinde düşünülmesi gereken bir konudur. Buradan çıkan sonuç İSO 500 ile benzer çok benzer. İkinci 500'deki sanayiciler de bin bir emekle oluşturdukları faaliyet karının büyük bir bölümü finansman giderine harcamak zorunda kalıyor. Finansman giderlerinin bir önceki yıla göre yüzde 46,6 artması bunu açıkça göstermektedir. İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun finansman yapısıyla ilgili dikkat çeken bir başka veri de mali borçların kompozisyonunda karşımıza çıkıyor. 2015'te kısa vadeli mali borçların yüzde 12,5 ile ciddi bir şekilde artmaya devam ettiğini ve kısa vadeli mali borçların toplam mali borçlara oranının yüzde 50'ye çıktığını görüyoruz. Bu durum KOBİ'lerimizin yatırımlar için uzun vadeli ve uygun maliyetli finansman bulmakta zorlandığını ortaya koyuyor."

İKİNCİ 500'DE EN FAZLA İHRACAT YAPAN İLK 10 KURULUŞ

2015	2014	Kuruluş	İhracat (Bin dolar)
1	2	ATK Tekstil	84.739
2	6	TYH Uluslararası Tekstil	80.540
3	-	-	-
4	-	Femaş Metal	73.684
5	-	-	-
6	13	Mioro Hediyeli Eşya	72.389
7	3	Cevher Döküm	70.386
8	-	Park Elektrik	66.264
9	22	Ozanteks Tekstil	65.000
10	-	Unat Yağ	64.170

İKİNCİ 500'DE EN KÂRLI 10 KURULUŞ

2015	2014	Kuruluş	İhracat (Bin dolar)
1	1	Çimtaş Çelik	196.056.094
2	-	-	-
3	-	-	-
4	-	-	-
5	-	-	-
6	-	Ünye Çimento	76.794.448
7	29	Adel Kalemcilik	75.493.904
8	-	-	-
9	-	-	-
10	34	Doğan Gazetecilik	68.335.136

oranında artırdı. Sanayiciler, son iki yılda FAVÖK oranlarındaki iyileşmeye ağırlık vererek 2014 ve 2015 yıllarında İSO İkinci 500'ün FAVÖK oranlarını iyileştirme başarısı gösterdi. Bu yıl listenin en üstünde 2014'te 42'nci sırada olan Emas Makina yer alırken, onu 2014'te 120'nci sırada yer alan D'S Damat/ Orpa Pazarlama ve bu yıl listeye ilk kez giren Güçlü Fındık takip etti.

Faaliyet kârı 7,4 milyar TL

2015 yılında sanayicilerin esas faaliyetlerinden elde ettiği karını da 2014 yılına göre artırdı. Faaliyet karının net satışlara oranı son yılların en yüksek düzeyi olan yüzde 8,5'e ulaştı. Böylece sanayici 2014 yılında 6,2 milyar TL olan faaliyet karını yüzde 19,9'luk bir artışla 7,4 milyar TL'ye çıkarmayı başardı.

Fakat benzer şekilde finansman giderleri de artarak net satışlara oranla yüzde 3,2'den yüzde 4,3'e, yani 2 milyar 581 milyon liradan 3 milyar 785 milyar liraya yükseldi. Sonuç olarak faaliyet karlarındaki artışa rağmen finansman giderlerindeki yüksek artışın etkisiyle, İSO İkinci 500'ün karlılıklarında da, tıpkı İSO Birinci 500'deki gibi düşüş yaşandı.

Kazanılan paranın yüzde 51.1'i finansa

Bu sonuçlar, İSO 500'de de görülen finansman gideri sorununun, İkinci 500 Büyük'te de kendini gösterdiğini ortaya koydu. Sanayiciler oluşturdukları faaliyet karının büyük bölümünü finansman gideri olarak harcadı. Finansman giderlerinin bir önceki yıla göre yüzde 46,6 artması bunu ortaya koyuyor. Sanayici elde ettiği 7,4 milyar TL'lik faaliyet karının 3,8 milyar lirasını, bir başka ifadeyle yüzde 51,1'ini, finansman gideri olarak harcadı.

Sanayiciler esas faaliyet karlarını önemli oranda artırma başarısını gösteriyor. Fakat finansman giderlerindeki artışlar bu karlılıkları eritiyor. Bunun sonucunda dönem kar ve zarar toplamı, 2015 yılında bir önceki yıla göre yüzde 3,4 oranında azalarak 4,5 milyar TL'den 4,4 milyar TL'ye gerilemiş durumda.

Küresel gelişmeler etkili oldu

2015 yılında sanayicinin özkaynakların toplam varlıklar içindeki payı yüzde 39,5'e indi, toplam borçların payı yüzde 60,5'e yükseldi. Bu veriler İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun, küresel gelişmelerin de etkisiyle 2015 yılında yaşanan mali dalgalanmalardan olumsuz etkilendiğini gösterdi. Buna bağlı olarak sanayi kuruluşlarının 2015 yılındaki özkaynak olanaklarının yeni yatırımları için zayıf kaldığı görüldü.

2015 yılında duran varlıkların toplam varlıkların içindeki payı yüzde 38,6 iken, dönen varlıkların payı da yüzde 61,4 olarak tespit edildi. Bu veri, İSO İkinci 500 Büyük Kuruluşu'nun 2015 yılındaki yatırımlarını istenen ölçüde artıramadığını gösterdi.

Yüksek teknolojinin payı 2 puan arttı

İSO İkinci 500'ün teknoloji yoğunluklarına göre yarattıkları katma değer dağılımına bakıldığında yüksek teknoloji yoğunluklu sanayiler grubunun payının bir önceki yıla göre artmış olduğu görülüyor. 2014 yılında yüksek teknoloji yoğunluklu sanayiler grubunun yüzde 4,3 olan payı, 2015 yılında yüzde 6,6'ya yükseldi. İSO 500'de orta-yüksek ve yüksek teknoloji yoğunluklu sanayilerin payı yüzde 22,1'de kalırken, İSO İkinci 500'de bu pay artarak yüzde 30,7 oldu. Şirketlerin teknoloji yoğunluklarına göre yarattıkları katma değer dağılımında en yüksek payı yüzde 42,3 ile düşük teknoloji yoğunluklu sanayiler grubu aldı. Bu grubun 2014 yılı payı yüzde 45'ti. Yaratılan katma değer itibarıyla en yüksek ikinci payı yüzde 26,9 ile orta-düşük teknolojili sanayiler oluşturdu.